

ADRIANA
TRIGIANI

Secretele
FAMILIEI
CABRELLI

Traducere din limba engleză de
LOREDANA VOICILĂ

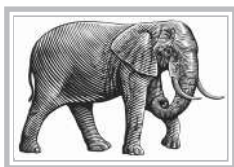
LEDA BAZAAR

PROLOG

Karur, India

CU MULT, MULT TIMP ÎN URMĂ

MUNTELE ERA UN TABERNACUL CU O UȘĂ. ÎN SPATELE acelei uși, sub caverne reci și întunecate scobite adânc în pământ, se întindeau cele mai bogate zăcăminte de corindon, pirită și rubine din Asia de Sud.

În gura minei, soarele ardea pământul roșcat, imprimat cu urme de toate mărimile. Mirosul de cuișoare și humă parfuma ceața atât de densă, încât era imposibil să vezi drumul. Negustorii de nestemate care se adunau în satul din apropiere de Karur ca să aștepte transportul s-au întors spre munte. Au auzit urletul elefantului, un sunet îndoliat, plin de dor, precum chemarea unei trompete în întuneric. Atunci când capul masiv al animalului și-a făcut apariția la intrarea în mină, vaietul a crescut în intensitate, reverberând peste dealuri.

Din cauza vârstei înaintate, ochii femelei elefant erau acoperiți de pojghița albă a cataractei. Dungi vișinii de

sânge uscat îi vârstau spinarea lată, acolo unde fusese lovită cu lanțuri. Picioarele îi erau prinse cu funii groase din cânepă, strânse cu chingi de fier care îi săpau în pielea moale și cenușie. Trăgea o platformă uriașă, încărcată cu pietre împetrițate cu rubine brute.

Conducătorul elefanților avea o constituție firavă și pielea de culoarea scorțișoarei. S-a urcat pe spatele pachidermului, iar bucata de fier atașată de lanțurile din plumb a umplut gura animalului. Femela și-a scuturat capul ca să slăbească fierul. Stăpânul ei și-a întărit strânsoarea.

Elefantul s-a oprit. Nu era nici în mină, nici în afara ei.

— *Jao!*¹ a strigat conducătorul elefanților, în timp ce lemnul de sprijin de la intrare îl ținea prins în cursă.

Femela elefant i-a ignorat ordinul. Deasupra ei, bărbatul a plesnit-o cu lanțul.

— *Jao!*

Animalul a rămas de neclintit.

Pentru prima oară în lunga ei viață, nu a ascultat ordinul conducătorului de elefanți. Nu s-a plecat sub lanț; în schimb, și-a ridicat capul și și-a întins trompa, căutând să înainteze.

Elefantul și-a adus aminte de iarba zimbrului de pe malurile râului Amaravati. Amintirea i-a dat animalului puterea de a trage platforma din mină, la lumina zilei.

---

¹ „Mergi!” (în hindi, în orig.) (n. tr.).

CAPITOLUL 1

Viareggio, Italia

PREZENT

MATELDA ROFFO ȘI-A ÎNCHIS OCHII ȘI A ÎNCERCAT SĂ ÎȘI amintească ce se întâmplase mai apoi. Ceva se petrecuse cu conducătorul de elefanți, atâta lucru știa și ea. Din păcate, detaliile poveștii pe care i-o spusese bunicul ei se pierduseră odată cu restul informațiilor neesențiale pe care mintea ei nu le mai putea reține. Bătrânețea era o cutie cu surprize, și nu din cele plăcute. De ce nu trecuse pe hârtie povestea elefantului? Avusese de gând să o facă în nenumărate rânduri, dar nu își dusesese niciodată gândul până la capăt. De ce amâna mereu lucrurile atât de mult? Cine ar fi putut să știe cum se sfârșea povestea? Nino! Avea să-l sune pe fratele ei din America! Dar și mintea lui era afectată. Cine urma să mai spună povestea elefantului după ce se stingea ea? O familie era pe atât de puternică pe cât îi erau poveștile.

Pietro Cabrelli, bunicul Mateldei, toscan din naștere, fusese lapidar¹ și aurar. Crease pocale, patene² și pixise³

¹ Meseriaș specializat în prelucrarea pietrelor scumpe (n. tr.).

² Paten, vas sfințit de formă circulară folosit în cultul catolic pentru azima de la împărțășanie (n. tr.).

³ Tabachere (n. tr.).

pentru Vatican, folosind cele mai prețioase bijuterii și metale de pe pământ, fără ca acestea să îi aparțină însă. Cabrelli lucra pe comisioane stabilite de client. Soția lui, Netta, nu fusese impresionată. „Ai putea la fel de bine să mături străzile Romei, pentru că ai fi plătit cu aceeași sumă pentru munca ta.”

În fiecare zi, după școală, Matelda i se alătura bunicului în atelierul de lucru de la magazinul lui. Stătea pe pervaz, cu picioarele rezemate de calorifer, și îl urmărea în tăcere. Cabrelli lucra deasupra unei flăcări albastre, dând formă aurului atunci când nu măsură, tăia sau șlefuia pietrele care urmau să fie prinse în monturile lor. Bătrânul purta un șorț din piele, o lupă în jurul gâtului, un creion pe după ureche și avea o pilă în buzunarul de la spate. Prima melodie pe care a auzit-o Matelda a fost zumzăitul roții pentru șlefuit, un sunet ascuțit, asemănător cu un *detaché*¹ la vioară. Cabrelli ținea lipită de suprafața aspră un ciob de piatră prețioasă nu mai mare decât unghia fetei pentru a o șlefui. Ca să-i mai treacă plictiseala, bunicul își învățase nepoata să studieze nestematele la lupă. Matelda era încântată de fiecare dată când lumina reflectată de fațete crea un caleidoscop care oglindea culorile pietrei scumpe. Fata se juca la magazin, dar avea și responsabilități. Era datoria ei să deschidă ferestrele atunci când Cabrelli suda metalele și să le închidă după ce termina.

Pe peretele atelierului de lucru se afla o hartă a lumii, pe care Cabrelli încercuise cele mai rodnice mine de rubine. Îi arăta nepoatei sale locuri din America de Sud, China și Africa, însă degetul îi aluneca întotdeauna înapoi spre India,

---

¹ În fr., în orig., actul de a cânta note separat (n. tr.).

acolo unde desenase cele mai multe cercuri. Lucra cu rubine pentru că Sfânta Biserică Catolică prefera roșul și era convins că odoarele lui aveau o scânteie divină. Să incrustezi bijuterii pe un chivot în care erau ținute Sfintele Daruri însemna să îi insuflă proprietățile credinței și ale timpului.

Matelda și-a închis ochii strâns și s-a aplecat, strângând cu putere strana și inhalând mirosurile de ceară și tămâie, care păreau să-i trezească amintirile. În loc să se roage în tăcere între împărțirea sfintei euharistii și ultima binecuvântare, a derulat discul din creierul ei înapoi la zilele în care părinții, bunicii și fratele mai mic locuiau în aceeași casă și mergeau împreună, în fiecare duminică, la aceeași biserică.

Frânturi din India bunicului ei au început să prindă viață în mintea Mateldei. Minerii mestecau faguri de miere ca să rămână treji în orele lungi de muncă, petrecute în întuneric. Rubinele de Burma aveau culoarea strugurilor copti. Nori roz pluteau pe un cer de lapislazuli.

Seara, după ce familia lua cina împreună, părinții ei ieșeau să se plimbe, lăsându-l pe bunic să le spună copiilor o poveste înainte de culcare. Pietro Cabrelli stivuia perne pe podea ca să înfățișeze munții și bucăți de lemn care simbolizau rocile din mină. Își scotea batista din buzunar și și-o lipea de față ca să pună în scenă căldura năucitoare. Juca toate rolurile, folosind voci diferite pentru fiecare dintre personaje, ca un actor într-o piesă. Cabrelli se preschimba până și în elefant. Dădea roată prin cameră, cocoșat, balansându-și brațul înainte și înapoi ca să imite trompa animalului.

— Matelda! a șoptit prietena ei, Ida Casciacarro, scuturând-o ușor.

Matelda și-a deschis ochii.

— Ai adormit!

Matelda i-a șoptit la rândul ei:

— Mă gândeam.

— Ai adormit!

Nu avea rost să se certe cu Ida. Cele două stăteau împreună în aceeași strană la slujba zilnică, rutina lor fiind săpată în piatră la fel ca lespezile cu crini prinse în pardoseala de granit a bisericii. S-au ridicat, și-au plecat capetele și s-au închinat, în vreme ce preotul tăia o cruce imaginară în aer. S-au aplecat împreună în sunetele clopotelor de la Chiesa¹ San Paolino care vesteau aceeași *Kyrie*² antică ce le chema pe femei la *Lauds*³ pe când erau copile.

Nu aveai nevoie de ceas ca să știi cât e ora în Viareggio; te orientai după clopote și după brutar. Umberto Ennico scotea tăvi de *cornetti*⁴ cu unt din cuptor, chiar atunci când don Scarelli începea slujba. Când se sfârșea slujba, produsele pufoase de patiserie erau deja răcite și unse de Umberto cu o glazură de caise, ca să fie gata pentru a fi ridicate de credincioși pe drumul spre casă.

— Hai să ne oprim ca să luăm cornuri și cafea! a propus Ida, trăgându-și eșarfa peste creștetul capului și legând-o sub barbă, în vreme ce pășeau alături.

— Azi nu.

---

¹ „Biserica” (în it., în orig.) (n. tr.).

² Rugăciune scurtă folosită ca prim element în Ordinarul Liturghiei romano-catolice, începând în mod tradițional cu cuvintele grecești *Kyrie eleison* („Doamne, miluiește”) (n. tr.).

³ Rugăciune de dimineață (n. tr.).

⁴ „Cornuri” (în it., în orig.) (n. tr.).

— Dar este ziua ta!

— Îmi pare rău, Ida! Trece Anina pe la mine.

— Ei bine, rămâne pe altă dată, atunci! Ida și-a lăsat capul pe spate și a cercetat-o pe prietena ei prin ochelarii cu lentile bifocale, adăugând: Promiți?

— Promit!

Apoi Ida a vârât mâna în buzunar și i-a înmânat prietenei ei un pachet mic, legat cu fundă.

— De ce faci asta?

— Nu te entuziasma prea tare! E un nimic.

Ida și-a ascuns mâinile în mânecile hainei¹ ei de lână, așa cum își retrăgea preotul mâinile în mânecile de la sutană atunci când ținea o predică.

— Haide! Deschide-o!

— Ce-s astea? a întrebat Matelda, scuturând borcănul alb din plastic, plin cu capsule.

— Probiotice. Îți vor schimba viața!

— Mie îmi place viața mea.

— Îți va plăcea și mai mult cu probiotice. Nu trebuie să mă crezi pe cuvânt. Întreabă-ți doctorul! Zilele astea totul se leagă de sănătatea intestinelor.

— De ce îți cheltuiești banii pe mine?

— E imposibil să îți cumpere omul ceva! Ție nu-ți place nimic!

— Ida, dacă până la vârsta de 81 de ani nu ai primit deja tot ce îți dorești, cel mai probabil nici nu vei mai primi din acel punct încolo.

---

¹ În orig. *car coat*, o haină creată inițial pentru a fi purtată de șoferii și pasagerii automobilelor, astăzi palton de obicei lung până la jumătatea coapsei (n. tr.).

Ida a sărutat-o rapid pe prietena ei pe obraji și apoi s-a întors ca să urce strada pietruită și în pantă, spre casă. Eșarfa roz i-a alunecat de pe cap, părul alb fluturându-i în vânt. Familia Metrione-Casciacarro era una de oameni muncitori, cu o constituție solidă, care lucraseră la fabrica de mătase, pe când aceasta era o afacere importantă. Matelda își amintea vremea în care prietena ei avea părul negru și urca dealul în pas săltat, după o plimbare lungă. *Când am îmbătrânit?* s-a întrebat Matelda.